

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000
SLOVENIANS IN U. S. CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION IN-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) OCT. 6th, 1920.

ST. 236 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

RUSI IN POLJAKI SO SE ZEDINILI GLEDE PREMIRJA.

PODROBNOSTI PREMIRNIH POGOJEV SE
NISO ZNANE.

RIGA, 5. oktobra. — Med načelnikoma ruske in poljske mirovne delegacije, M. Joffe-jem in M. Dobskim, je prišlo do sporazuma, glasom katerega se ima podpisati premirje najkasneje do petka zvečer.

M. Dobski se je izjavil, da bodo podrobnosti o premirnih pogojih objavljene šele jutri. Dejal pa je, da je prišlo do sporazuma na podlagi enajstih točk, ki jih je podala poljska mirovna delegacija na prvem zborovanju v Rigi potem, ko je sovjetska delegacija podala svoje pogoje.

Se pred naznanitvijo sporazuma glede premirja je bilo objavljeno, da se med Joffejem in Dobskim vršijo številne konference, na katerih se razpravljajo najvažnejše točke z ozirom na premirno črto, ki naj se ustanovi ob sklepu premirja.

Številne seje obdržujeta tudi ekonomski in vojaški komiteji, toda glavno delo pa vršita načelnika obeh mirovnih delegacij.

Tudi v Varšavi ni vse v redu.

Poročila o notranjih nesporazumih v Varšavi povzročajo tukaj precej skrbi. Številna znamenja kažejo, da bo M. Dobski s svojim nenadnim podpisom premirja pridobil veliko osebno zmago in s tem postal tako važna oseba v poljskem političnem življenju, da bo kmetiška stranka, ki je za mir, zahtevala, da se ga imenuje ministrski predsednikom.

Ničesar se ne omenja glede desetdnevnega termina, ki so ga dovedli boljševiki Poljakom, ko so podali svoje mirovne pogoje.

Čičerin v Rigi.

London, 5. oktobra. — Brezlična brzjavka iz Rige poroča, da je tjakaj dospel M. Čičerin, sovjetski ministrski predsednik, in dodaje:

"Ker so Rusi popustili na svoji poglavitni zahtevi, namreč, da ljudsko glasovanje odloči glede neodvisnosti vzhodne Galicije, zato se pričakuje na obeh strani, da pride do brzega sporazuma."

Boljševiki zasedli dve mesti.

Rusko boljševiško poročila, ki datirano v torek, pravi:

"Zasedli smo Letičev in Deraznija postajo. V južni Rusiji so naše prednje straže zasedle Mariupol."

Reuterjeve brzjavke še vedno poročajo o revoltah v sovjetski Rusiji. Trdi se, da je tozadevna poročila poljska "neka zanesljiva oseba, ki je pravkar prekoračila rusko mejo."

Ta "zanesljiva oseba" pravi, da se rdeča armada nahaja v stanju disorganizacije, da je žetev zelo slaba in da so revolte izbruhnile v Sibiriji, Tomhovu in blizu Samare. Trockija baje zelo skrbijo uspehi generala Wrangla na južni fronti in je izdal poziv, da se uniči njegovo zastavljanje še pred zimo.

Nemci nečejo izročiti municije Poljakom.

Pariz, 5. oktobra. — Koncil poslanikov je danes postal Nemčiji noto zahtevajoč, da takoj izpusti tri parnike, na katerih se nahaja municija za Poljake. Omenjeni trije parniki se nahajajo v kanalu Kiel. V noti se posebno omenja danski parnik Doritt, toda držita se še druga dva parnika.

Nemčija je zavzela stališče, da je v rusko-poljski vojni nevtralna in da torej ne more dovoliti, da bi se parniki na poti v Gdansko posluževali kanala Kiel.

Poljaki prosijo ameriške pomoči.

Washington, 5. oktobra. — Danes se je zvedelo, da je Poljska zopet obrnila na vladno zedinjenih držav za pomoč.

Dasiravno so poljske čete sedaj zmagovite, pa poročajo Poljska sedaj 150.000 ton žita, da more prehraniti svoje civilno prebivalstvo za dobo prihodnjih treh mesecev.

Voja je uničila žitna polja v bojnem ozemlju in tudi po ostalem Poljskem ni žetev dosegla običajne stopnje. Poljska ima poleg tega tudi okrog 100.000 ruskih vojakov, katere mora hraniti.

V državnem departmentu se izjavlja, da se bo na danes izdal odgovorilo v teku par dni, toda poljsko poročilo ima jako malo upanja, da bo vlada Zedinjenih držav mogla kaj pomagati.

Cox pričakuje razklopa v republikanski stranki.

Dayton, 5. oktobra. — Governor Cox je danes dal razumeti, da pričakuje, da bo v republikanski stranki prišlo do spora z ozirom na vprašanje lige narodov.

"Spoznal sem, da kadar človek skuša naenkrat z enim pogrinjalom pokriti preveč tal, tedaj je zelo možno, da se razpoči v sredini," je dejal Cox v svojem govoru.

"Niti republikanska platforma niti njen kandidat ne more spraviti vseh strankinih grup pod eno pogrinjalo."

Cox je prepričan, da liga narodov zadovolja vedno več tal med narodom v splošnem, in da je Harding po svojih dosedanjih izjavah nemogoče zavzeti stališče, katero je naznanil senator Borah v svojem večeršnjem govoru v Danbury, Conn.

Ako bi napravil kaj takega, tedaj bi se takoj zameril republikancem kot so Taft, Elihu Root, Chas. E. Hughes, ki so v prilog lige ali vsaj nekeke mednarodne organizacije. Cox opozarja, da se je Harding sam še v vseh govorih, naperjenih proti ligi izjavljal, da je za neke vrste mednarodno zvezo.

Borah je proti vsaki mednarodni zvezi.

Danbury, Conn., 5. okt. — Republikanski senator William E. Borah, vodja "zakrknjenih" nasprotnikov lige narodov, se je v svojem govoru, ki ga je obdržaval v prid izvolitve senatorja Brandegee izjavil, da on ne mara nikake mednarodne zveze, niti take, kakršno priporoča senator Harding, kandidat republikanske stranke.

Borah je dejal: "Najsiho da to imenujete ligo, zvezo držav, zavezništvo — vse vas vodi k Evropi in polaga na sklenjene rame ameriške mladine vojaško breme, ki mora eventualno nastati iz tega načrta," je izjavil, da bo podpiral to.

V pogovoru pred svojim govorom Hardinga.

BAKER ZA COXA.

Washington, 5. oktobra. — Sedaj se zaključujejo končna posvetovanja velikih glav demokratske stranke z ozirom na kampanjo, ki se jo namerava razviti glede vprašanja lige narodov.

V kratkem se bodo podali na govorniško turo vojni tajnik Baker, bivši zakladničar MacAdoo, državni tajnik Colby in mornariški tajnik Daniels.

CARJEV BRAT ŽIVI.

Pariz, 5. okt. — Veliki knez Mihael Aleksandrovič, mlajši brat bivšega ruskega carja, še živi. Poročila, da so ga umorili boljševiki, niso resnična. Ruski pisatelj Nikolaj Breško Breškovski piše v "Figaro", da je veliki knez najprej pobegnil v Sibirijo in da se sedaj nahaja pri kralju držav Siam, čakajoč razvoja dogodkov v Rusiji.

SFORZA IN DR. TRUMBIČ V LJUBLJANI.

Trst, 8. sept. — V tukajšnjih krogih se govori, da se v kratkem sestane italijanski minister zunanjih del grof Sforza in jugoslovanski zunanji minister dr. Ante Trumbić v svrhu končnega sporazuma v jadranskem vprašanju v Ljubljani ali pa v Opatiji.

MacSwiney še vedno na "stavki"

London, 5. oktobra. — Corški župan je danes pričel štirinajdeseti dan svojega lakotnega štrajka. Njegovo stanje je neizpremenjeno.

Mrs. Charlotte Despard, ki je sestra visconta French, angleškega vojaškega poveljnika na Irskem je zelo ogorčena, ker njen brat podpira angleško vladno na Irskem.

Mrs. Despard je obiskala Mac Swiney-ja v ječi in je nato podala naslednjo izjavo: "Lord French mi je povedal, da je mnenja, da bi se župana moralo izpustiti na prosto, toda da ni moči, da bi svojo željo izpolnil. Povedal mi je, da je nameraval resignirati, da pa so njegovi načrti preprečili zarote proti njegovemu življenju. On ne mara odstopiti, ker noče, da bi se mislilo, da je bojazljivec."

Prižadeva se vplivati na angleško delavsko stranko, da bi poslala na Irsko svojo komisijo, ki bi preiskala najkajšnji položaj kot je storila pred nedavnim časom v slučaju sovjetske Rusije.

Najnovejše iz Jugoslavije

VOLITVE V KONSTITUANTO RAZPISANE.

Belgrad, 7. sept. — Pred svojim odhodom v Pariz je regent Aleksander sredi podpisal ukaz o volitvah za konstituanto. Volitve so razpisane za 28. novembra. Velika ustavotvorna skupščina se snide v Belgradu dne 12. decembra in bo sklepala o ustavi države in njenih osnovnih zakonih.

RAZDELITEV MANDATOV.

Belgrad 19. sept. — Konstituanta bo štela 429 poslancev. Na Srboj jih odpade 157, na Črno gorci 8, na Hrvaško in Slavonijo 95, na Bačko in Baranjo 25c, na Banat 25, na Dalmacijo 21, na Slovenijo 70, na Bosni in Hercegovino 63. Med njimi mora biti ena četrtina kvalificiranih poslancev, torej 108.

HRVATSKI SELJAKI SE UPL. RAJO ŽIGOSANJU ŽIVINE.

Po hrvaških vaseh je nastal upor, o katerem pa ni točnejših poročil. Politične stranke izrabljajo to gibanje v svoje namene, češ, da so gibanje povzročili nemško-avstrijski agitatorji.

Vlada proglasi preki sod, ako se ji bo zdelo potrebno. LDU poroča o tem pokretu.

Deželna vlada v Zagrebu je takoj, ko so prišle prve vesti o vstaji zapeljanih seljakov, izdala v sporazumu z okrožnimi oblastmi naredbo, da se takoj ustavi vsako žigosanje in popisovanje govedine, in navodila glede nespametnih in zlobnih vesti o odvzemanju goveje živine in izvažanju v inozemstvo. Iz poročil vseh oblastev in zaslišanja večine aretirancev izhaja, da gre tu za direktno napeljevanje temnih elementov, ki so hodili od sela do sela, od občine do občine in razširjali lažnjive vesti ter pozivljali narod za odpor. Ogromna večina veljakov izjavlja, da je bila z direktnim terorjem prisiljena, pridružiti se upornikom. Zahvala gre tahtnemu in mirnemu nastopu občinskih uprav, da do sedaj nikjer ni došlo do večjih spopadov ter da je

Oče zloglasne železniške postave v stiski.

Council Bluffs, Ia., 5. okt. — Iowa je bila že dolga leta solidno republikanska država in mislilo se je, da bodo republikanci tudi letos dobili svojo običajno večino brez vsakega hršča. Toda stvar se ne razvija za republikance tako ugodno kot druga leta.

Začetek teh neprilik je senator Cummins, ki je pomagal kovati zloglasni železniški zakon. Njegov sokrivce kongresman Esch iz Wisconsin je že dobil, kar je zaslužil, kajti volilci njegovega distrikta so mu odklonili nadaljnjo nominacijo, senatorju Cummins pa ne gre v Iowi tudi nič boljše. Napada se ga od vseh strani vsled njegovega delovanja v senatu.

Republikanci se trošajo, da bo Cummins vendarle zmagal pri volitvah, dasiravno bo dobil kakih 50.000 glasov manj kot pa Harding.

Jedro opozicije proti Cumminsu tvorijo železničarji, katerih je v Iowi zelo veliko. Toda železničarji so samo jedro, okrog katerega so pričeli družiti tudi ostali delavci. Toda celo ta dva faktorja bi ne bila tako silna proti osebki kot je Cummins, ako ne bi bilo še nekaj drugega, to je, da se je med farmerji začel širiti čisto nov duh.

Nove železniške pristojbine so se začele ravno čutiti v ravno istem trenutku, ko so pričele padati cene žitu in drugim farmerskim pridelkom.

Farmerski list "Homestead", ki ima jako veliko cirkulacijo, napada republikansko stranko s tako silnostjo, da se splošno priznava, da je republikanski kandidat v resni nevarnosti, in da se ne ve kako se bo zgodilo s Cumminsovo senatorsko kandidatu in s Hardingom.

Ako se upošteva dejstvo, da se mora boriti Cummins za izvolitev v državi, v kateri je bil 19 let nepretrgoma ali guverner ali pa senator, v državi, o kateri se je senator Dolliver izjavil, da bo preje pekel stopil v meto-distično vero kot pa ona zapustila republikance, tedaj je tudi zelo možno, da republikanci ne bodo dobili kontrole v senatu kot si domišljajo.

Ekstremni socialisti v Nemčiji v manjšini.

Berlin, 5. oktobra. — Kot je razvidno iz delegatov, katere je poslala nemška neodvisna socialistična stranka na konvencijo, ki se vrši v Halle, je število ekstremistov veliko manjše kot se je domnevalo.

V Berlinu, kjer so radikali pričakovali, da bodo izvoljeni na delegatje, ki se zavzemajo za tretjo ali moskovsko socialistično internacionalo, kažejo poročila, da imajo ekstremisti le majhno večino.

Pričakovali se je, da se bo konvencija neodvisnih socialistov izrazila za tretjo internacionalo brez vsakega pridržka.

kmetsko ljudstvo začelo razumevati, da je bilo zapeljano tako da vse kaže, da bo v kratkem vzpostavljen popolni mir. Da se zavaruje avtoriteta države, so došle na mesto že močne rožniške in vojaške edinice.

Proti-delavski zakon sprejet v Texasu.

Washington, 5. okt. — Frank Morris, tajnik Ameriške delavske federacije, je danes pozval delavstvo, da napove boj proti štrajkovnemu zakonu, ki ga je sprejela zakonodajna država Texas.

Morris je mnenja, da bo delavstvu mogoče uničiti ta proti-delavski zakon kakor tudi industrijalno razsodišče države Kansas.

Zakon, ki ga je sprejela zakonodajna država Texas določa, da ima guverner moč proglasiti v štrajkovnem okrožju obsedno stanje, da se prepreči ustavljanje trgovine.

Morris pravi: "Sprejem načrta guvernerja Hobbyja je posledica štrajka pomorščakov v Galvestonu, ki se je pričel preteklega marca. V tem smislu je guverner predložil svojo zakonsko osnovo pri posebnem zasedanju zakonodaje.

V rokah nimam besedila postavbe, kot je bila sprejeta, toda v originalnem predlogu se daje guvernerju moč, da proglasi preki sod v pristaniščih, o katerih misli, da so važna v meddržavni ali samo državni trgovini.

"Ako velika porota ne bo štrajkarjev spoznala krivim, da je štrajk guvernerju moč, da se obrne na katerokoli veliko poroto v razdalji 100 milj.

"Ta zakon je nov dokaz čudnega položaja, ki vlada v deželi in ki kaže, kakih sredstev se poslužuje pri odvzetju svobode. Upam, da bo to abnormalno stanje kmalu minulo, med tem pa mora delavstvo nadaljevati z zahtevami, da se povrnejo svobodščine, ki jih garantuje konstitucija."

NEMŠKA ZAROTNIKA IZPUŠČENA.

Leawenworth, Kan. 5. okt. — Uradniki zvezne jetnišnice so danes pričakovali naročila za osvoboditev Ekhardta, H. Von Sacka in Franza Von Boppa, katerih prvi je bil za časa vojne nemški konzul v San Franciscu, drugi pa podkonzul. Bivša nemška zastopnika bodeta izpuščena na prosto najbrže še danes. Oba sta bila poslana v ječo še, ko Amerika ni stopila v vojno, ker sta kršila nevtralnost Združenih držav. Spoznava se ju je krivim zarotništva na ameriški zemlji proti angleški vladi v Indiji, katerega namen je bil zmanjšati moč Anglije v svetovni vojni.

ZA SVOBODO TRGOVINE.

Brusel, 5. okt. — Trgovski komitej svetovne ekonomske konference, ki zboruje tukaj pod nadzorstvom lige narodov, je soglasno sprejel resolucijo za svobodo trgovine.

DVA UBITA V EKSPLOZIJAH.

Willington, O., 5. okt. — Ko je danes jutraj okrog 7. ure eksplodiral parni kotel v tovarni Wellington Machine Co., sta bila ubita inženir Fred Burton in George Whitney, medtem ko je šest drugih delavcev dobilo teške, devet pa lahke poškodbe.

PAPEŽ ODOBRAVA LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE.

Praga, 10. sept. — Kakor javlja "Česke Slovo", je papež privolil v ločitev cerkve od države na Čehoslovaškem, želi pa, da se ta zadeva ne obravnava v parlamentu.

Wilson zanikuje uporabo ameriških čet na Balkanu.

Washington, 5. okt. — Predsednik Wilson je danes pisal senatorju Spencerju iz Missouri, da izjava, ki jo je senator podal v svojem nedavnem govoru, češ da je predsednik obljubil Romuniji in Srbiji v slučaju inazije vojaško pomoč, ni resnična.

Senator Spencer je podal to zadevno izjavo v nekem govoru v Missouri. Predsednikov tajnik je nato podal izjavo, da je trditev senatorja Spencerja absolutno neresnična. Senator je nato podal izjavo, rekoč, da ne veruje, da je Tumultyjevo izjavo odobril predsednik Wilson.

V odgovor na to izjavo je predsednik odredil, da Tumulty napiše senatorju naslednje pismo:

"Ravnokar se mi je pokazalo vašo izjavo, v kateri pravite, da je bila izjava mojega tajnika z ozirom na obljubljeni pomoč Romuniji in Srbiji podana brez moje vednosti, in da ne verujete, da sem vašo trditev zanikal jaz ali da se me je na zadevo kdaj opozorilo. Želim vas opozoriti, da me je Mr. Tumulty na vašo izjavo opozoril, in naprosil sem ga, da izda zanikanje, o katerem vi govorite. Jaz ponovno zanikujem vašo izjavo, ki je bila popolnoma neresnična.

Woodrow Wilson.

Obsodbe I. W. W. članov potrjene.

Chicago, 5. okt. — Okrožno prizivno sodišče Zedinjenih držav je danes podalo odločitev, da so bile obsodbe William Haywooda in 19 drugih članov I. W. W., ki so bili obsojeni vsled oviranja zakona za obvezno vojaščino, popolnoma na mestu.

Prizivna sodišče je zavrglo samo dve točki, na podlagi katerih se je podala obsodba, v vseh drugih pa se je odločitev nižjega sodišča potrdilo.

Haywood in večina drugih obtožencev se je sedaj že več kot eno leto nahajalo na prostem pod varščino, ker se je čakalo odločitve prizivnega sodišča.

Haywood in drugi obtoženci so bili od sodnika Landisa obsojeni v dvajsetleten zapor in poleg tega se jim je naložilo denarno kazen od \$20.000 do \$35.000.

Izmed 166 obtoženih se jih je spoznalo krivim 97 in priziv so vložili vsi razen treh.

Otto Christensen, odvetnik obsojencev, je izjavil, da bo zahteval novo obravnavo.

NOVO KURIVO ZA MOTORJE.

London, 5. okt. — Angleška admiraliteta deluje na poskušnjah z novim kurivom za motorje, ki se zove natalit, ker se je iznašlo v Natalu, v južni Afriki. To kurivo, ki se je dobivalo pri proizvodnji sladkorja, je že dalj časa v rabi v Natalu. Novo kurivo je mešanica alkohola in etra. Računa se, da se bo za proizvodnjo tega kuriva izrabilo rastline velikih južno-afriških planjav. Angleška admiraliteta vrši poskuse z novim kurivom na motornih čolnih.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ. IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail. 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastule in izdaja ga
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.
Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.
CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) OCT. 6th, 1920.

104

RAZKOL MED DELAVSTVOM.

Živimo v času, ko se podirajo, preobnavljajo in gradijo novi družabni sestavi. Svet prehaja skozi veliko dobo preiskunjske, ki bo najbrže odločila njegovo usodo za nedolga doba. Poročila iz vseh delov sveta nam ne pripovedujejo ničesar drugega kot o revoltah, bunah, uporih, stankah in nemirih. Razredni boj med zatiranimi in gospodarji divja v vsej svoji silnosti. Toda kar človeka razburja, je to, da ni one idealne enotnosti, katero si požel človeško srce.

Resnica je, da je položaj takšen, da bi človek nad njim obupal, ako bi ne imel zaupanja v človeštvo, v tisto veliko nepoznano silo, ki ga vodi in pa v oni neizpodbitni naravni zakon večnega razvoja in prestvarjanja, ki je zopet in zopet pokazal, da se iz slabega vedno poraja nekaj boljšega, plemenitejšega in popolnejšega.

Zato, ker verujemo v ta veliki naravni zakon, verujemo tudi v lepšo bodočnost človeštva, ne glede na to, kako izgleda začasni položaj.

Resnica je, da vrste svetovnega delavstva niso tako edine kot bi zahtevala sedanja svetovna kriza. Razdeljene niso v toliko meri glede cilja, za katerega delujejo, kot v sredstvih, katerih se poslužujejo za doseg svojih ciljev. Ta nespornost glede taktike je opaziti po vseh onih deželah, kjer se je delavstvo povzpelo do tiste stopnje, da se njegove besede upoštevajo tudi na vladnih mestih. Tudi v Ameriki je prišlo do razkola, toda življenje ga še ne občuti, ker velika večina delavstva se še sploh ne zaveda važnosti politične akcije.

V Jugoslaviji se bje med socijalnimi demokrati in komunisti boj, ki po svoji zakrknjenosti ni nič neizprosnejši kot boj med proletarskimi in buržvaznimi strankami samimi. Blato se meče na vse strani.

Položaj ni dosti boljši po drugih evropskih državah. V Italiji je nedavna industrijska kriza izzvala med delavstvom dve struji. Katera je silnejša, katera je slabjša, je težko reči. V prvi vrsti se je težko zanašati na sedanja časnikarska poročila, ki so podrejena raznim uradnim in privatnim cenzuram, predno zagledajo beli dan. Gotovo pa je, da delavstvo ni kot en mož za načrt ministrskega predsednika Giolittija, glasom katerega ima dobiti delavstvo zakonitim potom delno kontrolo v industriji.

Na odločilni konferenci so bili pobiti komunisti s

trema glasovi proti dvema. Ekstremisti divjajo nad to odločitvijo, češ, socijalni patrijotje so zopet ob odločilnem trenutku izdali proletarijat in ga potisnili za nekaj desetletij nazaj.

Kot vzgled, kaj mislijo o tem slučaju ekstremisti, navajamo izveček iz nekega ameriškega komunističnega lista:

"Kaj se je zgodilo v Italiji? — To ni nič drugega kot ponoven slučaj, ko so 'rumeni' socijalisti prodali delavstvo. Celo prodali je niso. Kar izročili so je, kajti rumenemu socijalizmu in sindikalizmu je že v nravi, da stopi na stran kapitalizma v trenutku krize. O, kako se je v naših kapitalističnih organih proslavljalo Daragonija, Turatija, Trevesa, Buozziya in njim enake! Toda, kako so ti vodili delavce, ki so že dejanski izvedli popolnoma miroljubno revolucijo? — Vodili so jih tako, da so vprašanje izročili parlamentu, da se razpravlja 'o delni kontroli v upravi' — in to v trenutku, ko so imeli delavci vso kontrolo že v rokah. Kako so ti 'rumeni socijalisti' uvaževali one 'bližnje teškoče' — kakor da je italijanskemu kapitalizmu mogoče skočiti preko onih 'bližnjih teškoč', ki držijo Italijo v bankerotnem stanju. Kako silno tragična je ta najhujša izmed vseh 'rumenih' izdaj, se bo izprevidelo šele, ko pride do prelihanja krvi, ki mora priti iz konfuzije, ki sedaj divja v Italiji."

Tako gledajo na položaj ekstremisti. Poglejmo, kako sodijo zmerni elementi. Tednik "Nation" piše:

"Italija je na poti, da ustvari nič manj važno revolucijo kot Rusija. Delavci so mirno zasedli kovinarske tovarne in povedali vladi, česa želijo, in kot pravijo poročila, je vlada njihovim zahtevam pripravljena ugoditi. Njihove mezdne zahteve niso glavne; njih poglavitna zahteva je skupna kontrola v vodstvu industrije. Te zahteve ne stavi nikakr radikalna frakcija italijanskega delavskega razreda; katoliška ljudska stranka okorno sledi socijalistom, medtem ko precejšnja grupa anarhistov pod vodstvom veteranskega vodje Malateste zahteva še več. Ministrski predsednik sam, 78letni Giolitti, ki tekom vsega svojega političnega življenja ni bil nikdar socijalist ali ekstremen levčar, sprejema stališče delavstva."

Tu smo navedli italijanski položaj kot najnovejšo priliko, ki ilustruje, kako se je delavstvo razcepilo z ozirom na taktiko.

Res je, da bi bilo veliko bolje za vse, ako bi bili vsi delavci edini in slojni, toda sigurni smo, da so vodje te ali one struje gnani le od želje po izboljšanju, da je cilj isti in da bo tudi prej ali slej prišel trenutek, ko bo skupen nastop mogoč.

Medtem pa kvišku srca! Delujemo vsi po svojih najboljših močeh za doseg onega cilja, ki so si ga zapisali na svoj prapor zatirani vseh dežel, za osvoboditev človeštva iz kremlejev svojih zlih demonov.

IZ STARE DOMOVINE.

(Dalje)

Minister za konstituanto dr. Laza Marković je namreč pripravljen izpremembe člena 15. volilnega zakona, po katerih se izmed državnih uradnikov pri-

znava pasivna volilna pravica samo ministrom in profesorjem pravnih fakultet. Istotako se pripravljene izpremembe člena 16. volilnega zakona, o dodatku volilnega zakona o skrajšanju roka na volitve, ta-

ko da bi se te vršile že novembra. Se pred volitvami za konstituanto bo podvel regent Alekšander potovanje po Bosni in Hercegovini. Potovanje se bo izvršilo v začetku septembra.

Na razne načine se komentira odhod dr. Korošca, ministra za promet, na dopust. Nekateri hočejo vedeti, da je odpotoval v Ljubljano zaradi predstojećih občinskih volitev, dočim on sam izjavlja, da je odšel na dopust zaradi bolezni. Za časa njegove dopusta, ki bo trajal 14 dni, ga bo zastopal v resoru in ministrskem svetu radikalec Joca Jovanović, minister za javna dela.

Pri ljubljanski deželni vladi so bili imenovani, kakor poroča "Jutro" list, ki je začel zopet izhajati kot dnevnik. Poverjeniki dr. Žerjav (pravosodje), dr. Ravnihar (socijalna politika) in prof. Pitamic (notranje zadeve). Ker je dr. Ravnihar bolan in ne more še voditi poslov je minister za socijalno politiko istočasno, ko je razrešil dosedanjega poverjenika Gosarja, izročil začasno vodstvo poverjeništvu za socijalno politiko načelniku mladinske oskrbe dr. Grošču.

Stavbno gibanje v Zagrebu in Ljubljani.

V Zagrebu se je vršila 29. avgusta prva seja odbora novoizvoljenega mestnega zastopstva, na kateri se je razpravljalo o tem, kako bi se rešilo v Zagrebu vprašanje glede pomankanja stanovanj. Storili so se važni sklepi, kako naj bi se v Zagrebu še to leto zgradile nove hiše. Obenem se je sklenilo najeti posojilo 75 milijonov, za zidanje hiš z malimi stanovanji. Vse predpriprave za zidanje hiš se prične v najkrajšem času, ker so načrti že dogotavljeni. Vrše se pogajanja z opekarnicami ter lesnimi trgovinami in drugimi tvornicami, da bi bile hiše čim hitreje in ceneje zidane.

Kar se tiče stavbinskega gibanja, se zapaža tudi v Ljubljani precejšnji napredek. Predvsem je omeniti velikansko štirinadstropno gradbo Ljubljanske kreditne banke na oglu Dunajske in Aleksandorve ceste, za katero so začeli pred kratkim postavljati temelje. Gradba bančnega poslopija bo po dosedanjih proračunih veljala 30 milijonov kron. Ljubljancane in tujce, ki se čudijo in jeziijo nad skrajno zanemarjenimi ljubljanskimi kavarnami, bo gotovo razveselila vest, da dobimo v poslopiju "Kreditne banke" prvo vrstno, krasno urejeno kavnarno, ki bo obsegala pritličje in prvo

nadstropje. Bančni prostori bodo pomaknjeni v sredino palače, ter bodo najmodernejši opremljeni. Svetloba bo padala od zgorja po zračnem dvorišču. Gradba te palače je proračunjena na tri leta; letos upajo izgovoriti temelje.

Dela v Ljubljani so se pred tednom pričela na treh krajih. Na Prulah je nov most čez Ljubljanico skoraj dograjen, ob Dvorskem trgu in poleg Franciškanskega mostu grade v širini od 8—10 metrov počasi zopet en del skarp. Ako bodo dela v Ljubljani tako napredovala, se bodo naši pravniki morda enkrat veselili regulirane Ljubljane.

Zasluzka je torej precej, toda denarja je tudi treba precej, ker draginja je vkljub obilni žetvi vendar precej občutljiva, seveda še vedno veliko manj nego v drugih državah, posebno pa v bližnji Italiji. Krivda na tej draginji se pripisuje slabemu gospodarstvu.

Ponarejeni bankovci.

Ko se ravno govori o denarju, je dobro omeniti tudi slučaj s ponarejenimi 10 in 20 dinarskimi bankovci, ki so jih našli pred dnevi nekolk v prometu. Seveda, so jih takoj spravili iz prometa, tako da je odstranjen vsaka nevarnost, že zaradi tega, ker se ponarejeni bankovci lahko spoznajo, toda ker je

mogoče, da se najde tudi na sedenem ozemlju kak ponarejen bankovec, je dobro opozoriti, da ko se spoznajo.

Najznačilnejši znaki falsifikata so sledeči: Splošno so falsifikati bolj blede, kakor pravi bankovci, njih temeljna barva je "orange", dočim je pravi bankovec po temeljni barvi "rosa", vsled tega izgleda trikotni vee nee oblakov v barvi kave, dočim so na originalu zlasti ostrice še črte oblaka karmin rubele. Glavni znak je pa označen v veliki številki "2", ki obstoji v originalu iz dveh skoraj paralelnih črt, kateri sta združeni v sredini številke s poševno črto, na falsifikatu se pa črti tam križati. Isto velja za črto "S" v besedi Dinar "S".

Sokolski izlet v Maribor. Ze v petek so odhajali v ljubljanskega kolodvora vlaki polni Sokolov, ki so se vozili v Maribor. Visti iz Maribora javljajo o sijajnem sprejemu gostov. Mesto Maribor je vse v zelenici in zastavah. Negredne misli so valovale po mestu in legale kolodvor, prireajoč vedno nove ovacije prihajajočim Sokolom. Med zastopniki Sokolov iz nerešene domovine je hotel med drugimi v Maribor di osiveli dr. Gregorin. Prišli so Sokoli tudi iz daljnega Skopja iz Beograda in Mostarja, kakor (Nadaljevanje na str. 3.)

NAJLEPŠE! NAJSIGURNJEŠE! in NAJBOLJ UMETNO!!! — je pošiljati denar v staro domovino, preko stare

THE LAKE SHORE BANKING & TRUST CO
E. 55th St. & St. Clair Ave. ... Cleveland, Ohio.

Stara Lake Shore Banka izdaje bančne Menice (For. Draft) katere se TOČNO izplačujejo po vseh jugoslovanskih denarnih zavodih. — Vlagajte vaše prihranke v Banki, katere OGROMNI IMETEK presega svoto \$26,000,000.00.

Mi plačamo 4% na vse prihranke. In vse naše podružnice imajo inozemski oddelke, preko katerega vam je mogoče poslati denar svojem v domovino. Posebno opozarjamo Jugoslovane v Collinwoodu na našo novo otvoreno podružnico na Euclid Ave. in Ivanhoe Rd.

NASLOVI NAŠIH PODRUŽNIC.
E. 55th St. & St. Clair Ave. St. Clair Ave. & E. 125 St. Prospect Ave. & Huron Rd. Superior Ave. & E. 120 St. Superior Ave. & Addison Rd. Euclid Ave. & Ivanhoe Rd.

TOČNOST IN SIGURNOST JE NAŠE GESLO.
Za vsa pojasnila glede pošiljanja denarja, dobivanje vaših rojakov in prijateljev sem, se obrnite na našega upravitelja Inozemskega Oddelka g. J. B. Mihaljevič, ki vam je vedno pripravljen dati prijazno postrežbo in vse potrebne informacije — brezplačno. — Pridite osebno ali pišite na

THE LAKE SHORE BANKING & TRUST COMPANY.
E. 55th St. & St. Clair Avenue.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

"Ne — ne — ne," je zaklicala stara gospa in tako zajokala, da je moral tehant umolkneti za nekaj časa.

Ko je Tomaž zaslišal ime "Matevž Štebalar," se je tako zganil, da bi bil skoro z lestve padel. V tem trenutku se je tudi spomnil, da predstavlja velika oljnata slika, ki ga je tako zanimala župnika Matevža Štebalara. Ves trd je bil samega presenečenja in z napeto pozornostjo je čakal, kaj bo še videl in slišal.

Stara Kosovka je prišla šele čez nekaj časa zopet k sebi. Tehant jo je dvignil izpred altarja in jo podil na stol ter se vsedel poleg nje.

"Gospa — vi ste v zmoti, v veliki nesrečni zmoti, ki vas zna spraviti v večno pogubljenje. Koliko let vam že dopovedujem in dokazujem, da je vaš sin mrtev, a vi nečete verjeti. Samo zaradi tega mrtvega sina nečete storiti, kar vas more edino obvarovati groznih peklenških muk. Poglejte gospa! Kdor hoče postati deležen božje milosti, mora za svoje grehe storiti pravo pokoro. To se pravi, doprinesiti mora žrtve, ki pričajo, da se res kesa, žrtvovati more to, od česar se najtežje loči. Abraham je bil pripravljen žrtvovati in zaklati svojega sina Izaka, da bi si pridobil večno milost, vi pa, zapeljivka, prešestnica in moralka niti par-hranilničnih knjižic nečete v dobre namene zupati sveti cerkvi. In vi hočete doseči odpuščenje grehov in postati deležni večnega izveličanja. Ali ste blazni?"

"O, saj bi rada — pa ne smem — moj sin živi — njegovo je vse —" je zopet ihtela stara gospa in začela novič jokati in jokala je tako bridko, da se je To-

mažu kar mlo storilo.

Tehant Valentin Čefuta je še dolgo obdeloval staro gospo in ji dopovedoval, da je njen sin mrtev in da mora zaradi izveličanja svoje duše darovati sveti cerkvi v dobre namene svoje harnilne knjižice, a vse to prigovarjanje, prepleteno z obširnimi popisovanji peklenških muk in nebeskih sladkosti ni nič pomagalo. Stara gospa je trdovratno izjavljala, da njen sin živi in da se vrne in da mora njeno premoženje preiti v njegove roke. Vsako pokoro, vse najhujše je hotela stara gospa prevzeti nase, da dobi odvezo in sme po dolgih letih zopet prejeti sveto obhajilo, samo hranilničnih knjižic je rekla, da ne da in da jih ne da.

Ne da bi bil kaj opravil jetehtant Valentin Čefuta zapustil staro gospo in se odpravil domov.

Tomaž ni mogel to noč zaspiti. Kar mrzlica ga je tresla samega razburjenja. Stara Kosovka se mu je neskončno smilila in v njegovem srcu se je porajalo veliko sovraštvu proti tehantu Čefuti.

"Če bi jo iz lepa, tako s prijaznostjo in prepričevanjem obrnil za kake tisočake, bi že nič ne rekel," je razmišljal Tomaž, "ali da jo tako kruto obdelava in da hoče njenega sina ob vse pripraviti, to je res od sile."

Tomaž je po dolgem ugibanju ukrenil, da tehantu Čefuti pokvari te njegove naklepe in zavest, da stori s tem dobro in pošteno dela, ga je toliko bolj veselila, ker si ni mogel očitati, da bi bil že kaj preveč dobrega in poštenega storil.

Najprej je hotel vedeti, kako je v resnici z razmerami stare Kosovke, kaj je z njenim možem in z njenim sinom in z župnikom Štebalarjem. Toda ljudje niso vedeli ni četovega povedati, vsi so le pripovedovali, da je stara gospa malo prismuknjena in da že dolgo let ni zapustila svoje hiše.

Naposled se je Tomaž zatekel k staremu organistu, ki se je šel za velikega umetnika, a je bil umetnik le pri glazu ne v glasbi. Tehant je bil pred nekaj časom organista iz službe spodil, ker je v svoji pijano-

sti med povzdigovanjem vedno zaorgljal sokolsko koračnico in na tehantove avtoritativne opomine nesramno in razaljavno izjavljal, da cerkvena glasba s svojjo dolgočastnostjo ubija verski čut. Vedoč, da tehant organista črti, se je Tomaž doslej izogibal vsake prilike se s starim vinskim bratcem seznaniti. Zdaj pa ga je šel iskat celo na njegov dom. Ali izvedel je tudi pri njem le malo.

"Se ve ne spominjam ... se več ne spominjam," je ponavljal organist. "Da, stara Kosovka je bila omožena — pa je že dolgo tega — oh dolgo — ne vem kaj je že bilo — njen mož je umrl — ali utonil — se ne spominjam ... Pa Štebalar — da, ta je bil kaplan pri nas — je tudi že dolgo tega — dober pridigar — hud je bil, hud — pa ženske je imel rad. Da, zdaj se spominjam — menda sta se s Kosovko rada imela — Tehant bi že vedel kaj več — pa ne bo povedal —"

Spominjivši se tehanta, ki ga je pripravil ob službo, so je organist kar poživel.

"Oh — slišite, veste kaj — povejte mi — svetujte mi, kaj bi tehantu napravil, da bi ga jezilo in mu škodovalo. Ob kruh me je pripravil — saj mi ni za službo, ampak za čast. Kdaj bi bil že sam pustil orglje, pa sem mislil na svetinjo za štiridesetletno službovanje. A zdaj, ko mi manjka še devet mesecev, me je zlodej iz službe spodil."

Tomaž je vrgel na starega organista dolg pomemben pogled.

"Hm — hm — hm," je rekel, pogledal novič organistovo monsignorsko barvano kumaro sredi obširnega korarskozdravega obraza in potem važno rekel: "Oče organist — roko roko umijte — vi pojdite meni na roko, jaz pa pojdem vam, vi imate svoj račun s tehantom, jaz pa svojega. Ali je prav tako?"

"Menda je prav," je potrdil organist. "Kaj mi torej svetujete?"

"Pustite mi časa, da malo premislim."

"Pa morate si kaj dobrega izmisliti; drugi teden

pride škof na vizitacijo."

"Do tedaj bo vse v redu," je obljubil Tomaž, pa mi pomagajte izvedeti, kaj je bilo z možem in sinom stare Kosovke in kaj s Štebalarjem."

Dogovor je obveljal in je bil potrjen z določeno kapljico vina.

Tomaž se ni dosti zanesel na organista. Že naslednji dan je poslal organist po Tomaža, mu je skrivnostno rekel:

"Vse sem izvedel; tehant hodi k tsari Kosovki, bi jo podedoval."

"Tega mnenja so vsi," je menil Tomaž razočarano. "Jaz bi le rad kaj vedel o njenem možu in o njenem sinu in o Štebalarju."

"Veste kaj, — pojdite v mesto; tam je pri nekem ju v kanceliji upokojen orožniški stražmojster, ki je bil pred leti pri nas. Ta vam bo vse povedal — ima spomin ... pred tridesetimi leti sva oboje rebulo pila, pa še danes vam ve, koliko kozarcev je jaz zvrnil in koliko on."

Tomaž se je peljal še tisto popoldne v mesto, izvedel veliko več, kakor je pričakoval.

"Kosovka je bila lepa ženska," je povedal upokojeni stražmojster. "Njen oče je bil postar, menda nekaj poveril in je starega bogatina, prosil pomoči. Kos mu je pomagal in ga je plačilo je pa zahteval, da ga mora postarjeva Marica vzeti. Ko sem jaz prišel v Blatno Ligojno, sta se že nekaj let poročena. Razumela sta se prav lepo. Kos je bil star, siten in ljubosumen, Marica pa je razposajena in zmerom nekolkto prismuknjena. Pravi l uza menoj je prišel tja nov kaplan Štebalar, prav da je zdaj v Ameriki. Lep človek vam je bil in balar in ponosen. S kmeti je precej grdo razgovarjal, z gospodo je bil prijazen in se ji je zelo prikupil. Sebnio Kosovi ženi. Prav norela je zanj. Novecno mu je pošiljala darila, ga zalozovala in se mu ljevala. Kaplan je bil mlad in kaj hočete, post smo vsi krvavi, zaljubljen se je v Marico. Stari Kos

OVERLAND TOVARNA ZOPET OBRATUJE.

Toledo, O., 4. okt. — Po enotedenskem prenehanju obratovanja je tovarna Willys-Overland avtomobilov zopet začela obratovati in na delu je zopet vseh 6500 delavcev.

POZNO STA SE DOMISLILA.

Marysville, Ky., 4. okt. — 86-letna Hanan Rughles je vložila tožbo za razpoko od svojega 90letnega moža. Pravi, da že več let ne skrbi zanjo ter da samo sitnost stresa okrog nje. Poročena sta bila pred 30 leti.

ŠVICA ZA STAROSTNO ZAVAROVALNINO.

Berne, 5. okt. — Švicarski parlament je sprejel zakonsko osnovo za starostno zavarovanje.

PARNIK ZGOREL.

Berlin, 5. okt. Največji parnik na svetu, ki se gradi v hamburškem pristanišču, je danes zgorel. Parnik je imel nositi 56.000 ton ter bi se ga moralo glasom mirovne pogodbe po izvršitvi izročiti zaveznikom.

(Nadaljevanje iz 2. strani)

tudi iz Banata in Bačke. Zagreb in vsa Hrvatska je častno zastopana in nič manj tudi Slovenija. V petek zvečer je prišel na kolodvor belgrajski vlak nabito poln Sokolov in civilistov. Občinstvo je zasedlo vse prostore kolodvora in celo streho nad peronom ter prirejalo gostom navdušene ovacije. Sodi se, da je bilo na kolodvoru in po bližnjih cestah nad 30.000 ljudi. Kot zastopnika vlade sta prišla v Maribor ministra Kukevec in Rafajlovič ter podpredsednik dr. Ribar kot zastopnik parlamenta. Kot zastopnik prestolonaslednika regenta je došel polkovnik Bogičević. Tudi vojni minister je poslal svojega zastopnika.

Plebiscit na Koroškem.

Vprašanje, ki sedaj najbolj zanima javnost, je plebiscit na Koroškem. Kakor javljajo zadnje vesti, je določen plebiscit za 10. oktobra, in sicer se je dan ljudskega glasovanja odgodil baže pod nemškim pritiskom. Določila o volilni pravici še niso popolnoma dogotovljena. Razburjenost zaradi otvoritve demarkacijske črte se je nekoliko polegla, in Nemci so uvideli, da njihova agitacija ne bo imela veliko uspeha. Odreditev glasovanja bo imela za posledico, da se bo jugoslovensko vojaštvo moralo umakniti iz glasovalnega pasa, kar pa ne bo imelo daljših posledic, kajti za varnost bo skrbelo orožništvo. Tukaj se širijo vesti, da se zbirajo pri Beljaku in daleč gori ob severni meji plebiscitnega ozemlja italijanske čete, kar se doznava z ogorčenjem. Razumljivo je, seveda zanimanje italijanske vlade za izid plebiscita na Koroškem, ker se s tem vprašanjem rešuje tudi del jadranskega vprašanja.

V svrhu točnega začrtanja štajerske meje se bodo vršila po sklepu komisije za začrtanje meja direktna pogajanja med avstrijskim in jugoslovanskim odposlanstvom.

Vest o sklenitvi zveze med Českoslovaško, Jugoslavijo in Rumunsko

je bila sprejeta z zadoščenjem s strani jugoslovanske javnosti. Nameni te zveze so že znani, in so vse tozadevne tendencijsne vesti, ki bi hotele videti v tej zvezi ne obrambno zvezo proti Madžarski in proti ustanovitvi konfederacije podonavskih držav, temveč obrambno zvezo proti morebitni bodoči ruski nevarnosti, absolutno brez vsake podlage. General Joffre, ki se je ustavil na poti iz Rumunska tudi v Belgradu, je tudi sam izjavil, da nima njegov obisk v Belgradu nobenega političnega pomena. Prišel je v Belgrad edino le — kakor je izjavil — da pozdravi svojega tovariša iz mladosti, kralja Petra, in da se pokloni zmagoslavni srbski, sedaj jugoslovanski vojski in njenemu poveljniku Aleksandru. Zanimive pa so njegove izjave o jugoslovanski vojski:

Vaša vojska je krasna — je rekel Joffre — na licih slednjega vojaka sem bral pojmovanje vojaške dolžnosti in discipline. Na prvi pogled se vidi, kako so vojaki in oficirji harmonično vezani v eno celoto! Vaša vojska je prvotredna vojska!

Glede svojih vtiskov v Jugoslaviji je izjavil: "Prekratko je moje bivanje med vami, da bi mogel dobiti popoln vpogled, ali moj prvi vtis je tale: nova kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je bogata zemlja, njeno prebivalstvo je napredno in pridno; prepričan sem, da Vaša zemlja more gledati z največjim zaupanjem v svojo bodočnost."

Splitska zadeva.

Vprašanje splitskih dogodkov ni še rešeno. Kakor javljajo listi, se je ministerijalna komisija za vnanje stvari bavila s splitskimi, reškimi, tržaskimi in puljskimi dogodki. Nadaljevanje posredovanja v Rimu zaradi teh dogodkov je bilo prekinjeno vsled vladne krize. Veliko ogorčenje vlada zaradi predrznosti italijanske vlade, ki je po svojem zastopniku Galantiju zahtevala od jugoslovanske vlade zadoščenje zaradi dogodkov v Splitu, ki so jih zakrivilili — Italijani sami. Seveda mu je jugoslovanska vlada odgovorila, da se sploh ne spušča v razpravo o tem vprašanju, dokler ne dobi točnega poročila o izidu preiskave, ki jo je vodil ameriški admiral Andrews. Odklonila je celo demisijo predsednika dalmatinske deželne vlade dr. Krstelja, ki jo je bil ta predložil zaradi posebnega svojega raz-

merja z ameriškim poveljnikom na Jadranu.

Ljudsko glasovanje na Koroškem.

Medzavezniška komisija za plebiscit na Koroškem je določila, da se mora vršiti ljudsko glasovanje na kasneje 15. oktobra t. l. Oba prizadeta naroda sta se vrgla v odločilno borbo z vso vnamo. S trepetom pričakuje vsa Jugoslavija, zlasti pa mi Slovenci, izid glasovanja; zakaj od tega plebiscita bo odvisna usoda našega naroda na Koroškem. Koroška je bila zibel na-

šega naroda, na Koroškem je cvetela naša narodna kultura, na Koroškem so se ustolčevali pri Gospi sveti domači vojvode in pozneje so morali nemški cesarji ravnatam položiti prisego v slovenskem jeziku. Koroška, ki je bila nekdanj popolnoma slovenska dežela, je danes dejanski po dveh tretjinah nemška. Dve tretjini koroške dežele je mirovna konferenca že definitivni določila Nemški Avstriji. Nemški Avstriji je žrtvovala konferenca tudi vso Ziljsko dolino, ki je najznamenitejši del glade na Slovencev.

nošo, stare šege, govorico in po pevke. To vejo so mogočezi odsekali od drevesa. Pravtako smo igubili beljaško okolico, ki je tudi slovenska. Kanalska dolina, povečini slovenska, je 30 km dolga in je definitivno določena Italiji.

VOLIVNI RED OBJAVLJEN.

Beograd, 6. sept. — Volilni zakon za ustavotvorno skupščino je objavljen v uradnem listu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

DENAR V JUGOSLAVIJO

Posiljamo hitro, točno in gotovo. Potrdila podpisana lastnoročno od prejemnika prejmemo v najkrajšem času. Prodajamo PAROBRODNE LISTKE

na vse črte V in IZ Evrope po originalni ceni. Dobivamo našim potnikom POTOVALNE LISTINE kot vse druge potrebne spise, ter upravljamo tudi JAVNE NOTARSKKE posle vseh vrst vestno in točno. Dobivamo vsa potrebna dovoljenja za dobavo kake osebe iz Evrope v Ameriko. Prejemamo denar na HRANILNO VLOGO ter plačujemo po 4% obresti. Pričnite vaš račun danes. Največje hranilne uloge izplačamo na zahtevo ulagalca brez obojavljanja.

Nemeth State Bank

John Nemeth pres. 10 E. 22nd St. New York, N. Y.

NAZNAJAM, DA SEM DOBIL VELIKO ZALOGO

JESENSKE IN ZIMSKE OBLEKE ZA-MOŠKE IN ŽENSKJE BLANKETI, SPODNJE OBLEKE, SVEDRI, KAPE ITD. Se vam priporočam v obličen obisk.

Ant. Gubanc

16717 WATERLOO RD.

GROZDJJE

Kalifornijsko grozdje, rudeče in belo se prodaja v zabojih ali na tono po \$175.00 ton; pripeljam na dom. Oglasite se ali pišite na Kdor hoče grozdje letos, naj hiti z naročilom!

ALEKSANDER BACS 3111 LORAIN AVE.

CUNARD LINE

LADJA "SAXONIA"

Odplove 30. oktobra

NARAVNOST DO HAMBURGA

Tretji razred \$125.00 in \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližnjemu zastopniku CUNARD LINIJE.

CUNARD ČRTA

LADJA "PANNONIA"

odplove 9. novembra

proti DUBROVNIKU in TRSTU.

Cena za tretji razred \$125.00. Dodatno še \$5.00 vojnega davka.

Oglasite se pri najbližnjemu zastopniku Cunard parobrodne črte.

CUNARD LINIJA

LADJA "AQUITANIA"

odplove 12. oktobra

do HAMBURGA in DANZIG via ANGLIJO
Tretji razred HAMBURG \$125.00
" " DANZIG \$135.00

In poleg še \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližnjemu zastopniku CUNARD LINIJE.

Zelo važno za slovenske trgovce!

Vsak trgovec želi vstreti svojim odjemalcem in naši slovenski trgovci se v tem posebno odlikujejo, in vedno postržejo rojakom najboljše.

Toda ali pa veste kaj najbolj razveseli in zadovolji odjemalca vašega? Odgovor!

Stenski koledar

podarjen mu za NOVO LETO. Zatorej, slovenski trgovci, zadnji čas je, da pustite vaše naročilo za koledarje v naši tiskarni. Imamo namreč zelo veliko zalogo nadvse krasnih vzorcev. Oglejte in naročite si jih sedaj, ko je zbirka popolna.

VSI, KI ŽELITE KOLEDARJE PRAVOČASNO, SE ZGLASITE DO SREDE DNE

6. OKTOBRA

v našem uradu, 6418 St. Clair ave., ali ako vam čas ne dopušča, pokličite Princeton 551 in obiskani boste na dom.

Rdeče znamke z nakupom 10c ali več.

Baileys

Naš Tujezemski oddelek je na balkonu.

Bailey's skrajno znižane cene

ZA CELIH ENOINDVAJSET LET SMO BILI NAJCENEJŠA TRGOVINA V CLEVELANDU, IN SEDAJ, OB TEM VELIKEM "PADCU CEN" BOMO ŠE VEDNO NADALJEVALI PRODATI VSE PO NAJNIŽJIH CENAH. NAŠE CENE SMO ZNIŽALI SORAZMerno ZA PADCEM NA TRGU IN SICER PO VSEH ODDELKIH. — VSAK DEPARTMENT BO PRIŠEL JUTRI V OSPREDJE Z NENAVADNIMI PONUDBAMI SVEŽEGA IN NOVEGA BLAGA, KI JE SEDAJ V NAJVEČJI ZAHTEVI PO

Najbolj znižanih cenah v Clevelandu, kar jih pomnite zadnja leta.

LOKALNE NOVICE

— Nocoj se vrši redna direktorska seja Ameriško-Jugoslavanske tiskovne družbe. Naj nikogar ne manjka!

— Pevsko društvo "Jadran" ima nocoj svojo redno seja. Vse člani se prosijo, da se je gotovo vdeležijo, ker se ima ukreniti več važnih stvari glede prihodnje veselice in koncerta.

— Rojak Anton Vehar nam sporoča iz Bannock, O., da sta dva tamkajšnja italijana kuharja žganje na gasolinski peči, pri čemur se je pripetila eksplozija, ki je raznesla peči in je pijača začela goreti. Ljudje, ki so prihiteli na lice mesta, so dobili enega mrtvega, drugega pa so rešili že vsega vžganega in se sedaj nahaja v bolnišnici. Blažena prohibicija!

— Direktorij Slovenskega Delavskega Doma v Collinwoodu je sklenil prirediti veliko tekmo za prodajo delnic, ki bo trajala en mesec dni. Tudi prostovoljne prispevke se bo sprejemalo. Na delo bodo šla skupna collinwoodska društva, in kampanja obeta prinesiti velik uspeh, ki bo omogočil, da se čimprej začne z gradnjo stavbe prepotrebne doma.

— Citatelje in rojake v slovenskem opozarjamo, da smo zopet dobili v zalogo dr. Kernovih angleško-slovenskih slovarjev. Vse one, ki so se v zadnjem času oglasili v našem uradu, da kupijo slovar, opozarjamo, da se naj čimprej zglasijo, predno nam omejena zaloga nepoide. Knjiga stane \$5, kar se morda zdi nekaterim preveč, toda ako premislite ogromne koristi, ki vam jih bo doneslo znanje angleščine, se ne bode obotavljali niti za trenotek, temveč bode prišli po slovar v naš urad ob prvi priliki. Ne čakajte, da ne bo prepozna!

— V nedeljo, 10. oktobra naj se poda sleherni delničar Jug. Slov. Narodnega Doma v West Parku na izredno ter zelo važno seja, ki se vrši pri Franku Jurca stop 12 popoldne ob 1. uri. Veliko vprašanje, ki se bo moralo rešiti na seji, je, da-li naj se kupi svet za bodočo stavbo. Vse delničarje in delničarke se tudi prosijo, da prinesejo stare delnice da se jim zanje izdajo nove. Komur absolutno ni mogoče priti na seja, naj prinese delnico na dom tajnika Pavla Slabeta.

— Naše upravništvo išče fanta, ki bi raznašal list po Nottinghamu in sicer od London rd. do E. 176. St. Plača po dogovoru. Zglasiti se je v upravništvu "Enakopravnosti."

— Frank Dratina, star 37 let in njegova 35letna žena, stanujoča na 1369 E. 47. St. se nahajata v Lakeside bolnišnici, trpeča za resnimi opeklinami, ki sta jih dobila, ko sta z vžgalico poskušala, če pušča plinova cev, pri tem pa je plin eksplodiral ter ožgal nujno obleko. Eksplozija je bila tako silna, da se je vžročila stena poslopja in da so vse kipe v kleti popokale.

— Mrs. Elizabeto Cross, stara 45 let, stanujoča na 1414 W. 85th St. je avtomobil povozil tako nevarno, da so se zdravilniki v St. John's bolnišnici izjavili, da ji bodo morali odrezati najbrže obe nogi. Mrs. Cross je čakala na poulično karo, pri tem pa jo je podrl avtomobil, ki je zavozil na napačno stran ceste, da se izogne koliziji z nekim drugim avtomobilom, ki je prihajal v nasprotni smeri. Voznika so aretirali vsled kršitve prometnega zakona.

— Zastrupila se je 21letna Mrs. Charlotte Welch, 2800 W. 32nd. St. Prepeljali so jo v Emergency bolnišnico. Vzrok ni znan.

— Ko se je večeraj na Clevelandskem sodišču ob priliki neke obravnave pogledalo neko oporoko, ki je bila napisana pred 75 leti, se je pronašlo sledeče zanimive podatke: Hišo se je takrat kupilo za \$950, sedem sodov žganja za \$20, sedem parov čevljev za \$2, sladkor po 4c

funt. — Ali se bodo kaj vrnili nazaj oni stari lepi časi?

— Charles Cair, doma iz Clevelanda, se je s svojimi zadnjimi močmi preplazil v pondeljek ravno pred polnočjo v bolnišnico v Norwalk, O. Izjavil je, da ga je ustrelil William Porter, ki se je peljal z njim vred v njegovem lastnem avtomobilu. Porter je na stanovanju pri Carr-u na 1568 E. 43. St. Ko je policija dospela na omenjeni naslov, je našla Porterja v postelji in ga odvedla na policijsko postajo. Porter zanikuje, da je on ustrelil Carr-a.

NAROČNIKI POZOR!

Cen. naročnike, ki ne dobivajo redno lista, prosimo, da nam to takoj sporoče osebno ali pa pismeno, da bomo ukrenili vse potrebno. Ne odlašajte, temveč naznanite nerednost takoj. Za upravništvo

L. Medvešek.

Naznanilo in priporočilo.

Naznanjam vsem prijateljem in znancem, da sem prevzel od znanega rojaka Frank Kovačiča

RESTAVRACIJO

in prodajalno

MEHKIH PIJAČ

Se priporočam vsem Slovincem v obilen obsk.

FRANK DEŽMAN,
1336 E. 55th St.

ŽENSKES MORAJO POVEDATI PRAVO STAROST.

Columbus, O., 5. okt. — Ohijske ženske morajo povedati svojo pravo starost, ako hočejo biti deležne ženske volilne pravice. Tako je danes odločilo najvišje državno sodišče v slučaju Eve Klein, iz Cincinnati, ki ni marala pri registraciji z ozirom na svojo starost povedati nič drugega kot da je že več kot 21 let stara.

Oživljajoče, okrepčujoče
Najboljše Allaround mazilo
za praske, trudne ude in boleče mišice. Neprekosljavno za drgnjenje.

PEVSKO DRUŠTVO JADRAN zboruje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Kunčičevi dvorani. Uradniki: A. Protinik, predsednik, 17005 Waterloo Road., Leo Bostjančič, tajnik, 1312 East 167th Street, Mike Podboj, blagajnik, 1312 E. 167th St. Ciril Ozbič, zapisničar, Nadzorniki: Frank Kolín, Frank Hajny, Tony Ukmar. — Pevavodja g. Ivanuš.

Pevske vaje se vršijo vsako soboto, točno ob 7:30 uri zvečer v Kunčičevi dvorani. Vstop v društvo ima vsak napreden Slovenec in Slovenka, lahko kot aktiven pevec ali kot podporn član. Se uljudno vabite za pristop.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912. Of the ENAKOPRAVNOST, published daily at Cleveland, O. for October 1st 1920.

State of Ohio, County of Cuyahoga, ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Karl Kotnik, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the ENAKOPRAVNOST and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher The Amer. Jugosl. Ptg. & Publ. Co., 6418 St. Clair Cleveland, O. Editor Vatro GRILL, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O. Managing Editor KARL KOTNIK, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O. Business Manager KARL KOTNIK, 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)

The American Yugoslav Print. & Publ. Co. a corporation. Frank Pintar, 1101 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Frank Koradin, 435 E. 156th St., Cleveland, Ohio. Fred Kobler, Cut Rd. and Geler N. Euclid, Ohio.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)

The Goss Printing Press Co., Chicago, Ill.

The Mergenthaler Linotype Co., New York, N. Y.

Frank Koradin, 435 E. 156th St., Cleveland, Ohio.

John Zupanc, 1095 Addison Rd., Cleveland, Ohio.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affidavit's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owners; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is .7300. (This information is required from daily publications only.) K. KOTNIK Sworn to and subscribed before me this 4th day of October, 1920.

(Seal) WILLIAM SITTER, Notary Public. (My commission expires Nov. 17, 1921.)

SLOV. DRAM. DRUŠTVO

"Lilija"

V COLLINWOODU, O.

VPRIZORI V NEDELJO, DNE 10. OKTOBRA

v dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

MALOMESTNO ŠALOIGRO V TREH DEJANJIH

"CIGANI"

Spisal Jakob Dolinar

PROGRAM:

1. Nagovor.
2. Orkester g. L. B. Novaka proizvaja razne koncertne komade.
3. Med odmori se pojo razne Slov. nar. pesmi
4. Igra "CIGANI"
5. Prosta zabava in ples.

Ker je čisti dobiček namenjen Slov. Domu se uljudno vabi občinstvo iz Clevelanda, Nottinghama in Collinwooda, kajti ta predstava je prva za bodočo sezono. — Znano je pa občinstvu, da naši igralci delujejo brezplačno in najbolje plačilo jim daste, ako napolnite dvorano.

ZACETEK IGRE OB 7:15 ZVEČER.

Vstopnina: 1. sedeži \$1.00; 2. 75c in stojišče 50c.

Za veliko vdeležbo pri igri se priporoča

ODBOR.

MALI OGLASI

SLOVENSKO DEKLE dobi službo v zobozdravniškem uradu. Oglasiti se je na 5393 St. Clair Ave. (?)

IŠČEMO RUDARJE

STALNO DELO

DOBRA PLAČA

Zglasite se pri

New Jersey Zinc Company.

FRANKLIN FURNACE, N. J.

LOT NAPRODAJ!

Po nizki ceni se proda zemljišče v Garfield parku (corner lot) 55x120. Proda se radi odhoda v stari kraj. Zglasite se na 1423 East 39th St. 236-39

ODDAJO SE DVE SOBE za fante, brez hrane; svoj vhod, elektrika; 5700 Bonna Ave.

RAD BI DOBIL PRILETNO

žensko, ki ne more več delati v

tovarni, da bi pazila na 3 dora-

ske otroke v starosti od 8 do 10

let med časom, ko sem jaz v

tovarni. Plača po dogovoru.

Katero vesel naj se zgodi na

1079 E. 67th St. 234-37

O. S. Princeton 245

Bell Rosedale 6353-W.

JOS. VOVK

1123 Addison Rd.

AVTOMOBIL ZA VSE

SLUČAJE.

se priporočam.

SPREJEM V DRUŠTVO

"SLOVENIJA"

je prost vstopnine v mesecih: juliju, avgustu in septembru \$6 na teden podpore. Usmrtina \$250.00.

ZAKLJUČNA RAZPRODAJA

V

ST. CLAIR MUSIC

HOUSE

Stari in novi glasovirji od \$120.00 naprej.

Gramofoni od \$10 naprej. Viole, korneti, citre in vsi drugi instrumenti morajo iti prav poceni.

VOGAL EAST 66. CESTE

IN

ST. CLAIR AVE.

NAJBOLJ SVEŽE IN BOGATO

MLEKO TER SMETANA

se dobi pri

slovenskem mlekarju

JOS. KLAVŽARJU

1172 Norwood Rd.

Se toplo priporoča slovenskim gospodinjam.

Naznanjam vam, da sem za-

del prodajati najboljši

OHIO MOST

in upam, da bo rojakom naj-

boljše ustregel.

CENA GALON:

Concord \$1.15

Muscot \$1.15

California \$1.35

GROZDJJE: Cena za ton:

Muscot \$145

Concord \$145

California \$195

Se priporočam Slovincem za

obila naročila.

HENRY LUNACHEK

19112 Shawnee Ave.

Shore line stop 125.

Ali pustite naročilo pri dobro

znanemu trgovcu

F. K. BAUZON,

5920 St. Clair Ave.

CHARLES BOITZ,

krojač

Zastopnik moderne krojaške

družbe.

6729 Bonna Ave. Cleveland, O. Oddaljeni rojaki se lahko obrnejo namre pismenim potom, in jih obiščem.

TRI ŽENSKES žele dobiti delo, bodisi kakoršnokoli. Sprejme se tudi pranje perila na dom. Poizve se na 1047 East 72nd St.

SLOVENSKO DEKLE zmožno angleščine in nekoliko hrvaščine dobi dobro službo v uradu Butte Elk Park Extension Mining Co. 310 Sloan Bldg. 823 Prospect Ave., Cleveland, O. 235-237

ZAPRT AVTOMOBIL

NAPRODAJ.

za sedem ljudi, pripraven za poroke, krste, pogrebe ali za pri- vatni posel; proda se po zelo nizki ceni, ker sem prezaposlen, da bi opravljal še tako delo.

Zglasite se na North American Bank ali pa v prodajalni Grdina & Co., prodaja

John J. Grdina

6127 St. Clair Ave.

—Oba telefona.—

TRGOVINA V NAJEM.

Trgovski prostori na dobrem

kraju se oddajo v najem.

Za podrobnosti se obrnite na

Louis Mirmolja, 780 London Rd.

GROZDJJE!

dobite po zmerni ceni pri

MARTIN ULMAN

631 East 113th St.

Hiše napredaj!

Hiša 6 sob, vse moderno urejena,

cena samo \$4,200, gotovine \$1,400.

Hiša 8 sob za dve družini, vse u-

dobnosti, cena \$6,300 gotovine \$1,200

Hiša, 6 sob, furnez, kopališče, ve-

lik lot in garaž, cena \$5,000, gotovine \$800.

Hiša, 10 sob, vse moderno urejena

—furnez, kopališča, gotovine po dogovoru.

Oglasite se hitro na

15813 WATERLOO RD.

vogal 160. ceste pri

Krall & Stakich

EDINO

kar dela, pri krojaču izdelano

obleko lepšo nego je ona izdelana

na v tovarni je, poseben kroj,

katerega ima. Mogoče ne morete

opisati razlike, toda slednja je

pred našimi očmi. Vzor je ta,

vsaka obleka je narejena, da

pristoja posamezni osebi.

Kadar naročite obleko pri nas

je izdelana po najlepšem kroju.

WATERLOO MERCHANT

TAILORS.

15710 Waterloo Rd.

LIBERTY BOND IN VOJ

NO VARČEVALNE

ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačamo

v gotovini takoj Simon, zanesljivi

vi prekupčevalec, soba 216 Lan-

nox Bldg., drugo nadstropje.

Vzemite vzpejačo. Vogal dave-

ta cesta in Euclid dave, nad Sin-

ger Sewing Machine Co. Odpr-

to do 6. ure zvečer.